

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG LEGFELSŐBB BÍRÓSÁGA

Bfv.III.1.006/2010/5.szám

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Magyar Köztársaság Legfelsőbb Bírósága Budapesten, a 2011. év február hó 22. napján tartott nyilvános ülésen meghozta a következő

v é g z é s t :

A lopás vétsége miatt B.L. ellen folyamatban volt büntetőügyben a Veszprém Megyei Főügyészség által benyújtott felülvizsgálati indítványt elbírálv a Pápai Városi Bíróság 2.B.279/2009/4. számú ítéletét hatályában fenntartja.

A felülvizsgálati eljárásban felmerült 8.300 (nyolcezer-háromszáz) forint bűnügyi költséget az állam viseli.

E végzés ellen fellebbezésnek és felülvizsgálatnak nincs helye.

I n d o k o l á s

A Pápai Városi Bíróság a 2010. január 28-án kelt és február 4-én jogerős 2.B.279/2009/4. számú ítéletével B.L. terheltet lopás vétsége miatt 1 évre próbára bocsátotta.

A jogerős határozatban megállapított tényállás a következő.

B.L. terhelt 2009. május 2-án a koradélutáni órákban P-n, az Interspar Áruház előterében összetalálkozott ismerősével, a sértettel, akit kicsalt a bejárattal szemben elhelyezkedő bevásárlókocsi tárolóhoz, majd a kocsiból kivette a sértett táskáját és abból a bontatlan Multifilter cigarettáját.

Ezt követően megkérdezte a sértettet, hogy mennyi pénze van, mire a sértett közölte, hogy a nála lévő pénz nem a saját pénze. Ekkor a terhelt a sértett jobb hátsó zsebéből kivette a pénztárcáját és az abban lévő 17.600 forintot. A sértett tiltakozott és kijelentette, hogy ez nem az ő pénze, ebből nem adhat. A terhelt azonban magához húzta a sértettet és a gyomrába térdelve felszólította, hogy közölje, kié a pénz.

A sértett változatlanul állította, hogy a pénz nem az övé, mire a terhelt 5.000 forintot kért. A sértett ekkor is mondta, hogy nem adhat belőle, mire a terhelt a már előzőleg elvett pénzből 3.600 forintot kivett és eltett, míg a többi pénzt a sértettnek visszaadta.

A terhelt az általa okozott 3.600 forint kárt a büntetőeljárás során megtérítette.

A jogerős határozat ellen a Veszprém Megyei Főügyészség törvényes határidőn belül, a Be. 416.§ (1) bekezdés b) pontjában írt okokból a terhelt terhére felülvizsgálati indítványt nyújtott be.

Az ügyész álláspontja szerint a terheltnek a pénz megszerzésére irányuló magatartása folyamatként értékelhető, melynek során a terhelt a több mozzanatú cselekmény közben az eltulajdonítás véghezvitele érdekében akaratot megtörő erőszakot alkalmazott, így a cselekmény lopás helyett a Btk. 321.§ (1) bekezdésébe ütköző rablás büntettének minősül. Mivel ennek büntetési tétele 2 évtől 8 évig terjedő szabadságvesztés, a Btk. 72.§ (1) bekezdése szerinti próbára bocsátás - a törvényi feltételek hiányában - nem alkalmazható. Erre figyelemmel az ítélet megváltoztatását és a törvénynek megfelelő határozat meghozatalát indítványozta.

A Legfőbb Ügyészség a BF.2353/2010/1. számú átiratában a megyei főügyészség jogi érveivel egyetértett, azonban álláspontja szerint a felülvizsgálati eljárásban a törvénynek megfelelő határozat meghozatalára nincs lehetőség, ezért az ítélet hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság új eljárásra utasítását indítványozta.

A Legfőbb Ügyészség átiratában sérelmezi azt is, hogy az elsőfokú bíróság a 2010. február 29-én tartott tárgyalásról olyan rövidített tárgyalási jegyzőkönyvet készített, amelyben - a Be. 250.§ (3), illetve a 252.§ (5) bekezdésében írtak ellenére - nem rögzítették szó szerint a tanú Be. 85.§ (3) bekezdése, illetve a terhelt 117.§ (2) bekezdése szerinti figyelmeztetését és az arra adott válaszokat.

Ezen túlmenően észrevételezte, hogy az adott tényállás mellett a bíróság egyébként is tévesen minősítette a terhelt cselekményét zsebtolvajlás útján elkövetett lopás vétségének.

Mindezekre figyelemmel indítványozta, hogy a Legfelsőbb Bíróság a Be. 424.§ (1) bekezdés c) pontja szerinti tanácsülésen a felülvizsgálati indítvánnyal megtámadott határozatot a Be. 428.§ (1) bekezdése alapján helyezze hatályon kívül, és az elsőfokú bíróságot utasítsa új eljárás lefolytatására.

A Legfelsőbb Bíróság az ügyben nyilvános ülést tartott, amelyen a Legfőbb Ügyészség képviselője az indítványt változatlan tartalommal fenntartotta, míg a terhelt védője azzal egyetértve, az ítélet hatályon kívül helyezését és új eljárás lefolytatásának elrendelését indítványozta.

A felülvizsgálati indítvány nem alapos.

A Legfőbb Ügyészség észrevétele helytálló tekintetben, hogy az állandó ítélkezési gyakorlat szerint a tényállásban rögzített cselekmény nem minősíthető a Btk. 316.§ (2) bekezdés i) pontja szerinti zsebtolvajlás útján elkövetett lopás vétségének. Az ugyanis csak akkor állapítható meg, ha az elkövető a sértett figyelmetlenségét kihasználva, a testi őrizetében, vagy testén elhelyezett dologra nézve követi el a lopást.

Jelen ügyben erről szó sem lehetett, mivel a bíróság által megállapított tényállás szerint a terhelt, bár a sértett közvetlen őrizetéből ugyan, de annak tudtával, sőt kifejezett tiltakozása ellenére vette el a pénzt.

Nem osztotta viszont a Legfelsőbb Bíróság az ügyészi indítvány azon részét, amely szerint a terhelt a Btk. 321.§ (1) bekezdésébe ütköző és aszerint minősülő rablás büntettét követte volna el.

A Btk. 321.§ (1) bekezdésében írt rablást az követi el, aki a dolog elvétele céljából olyan erőszakot alkalmaz, amely alkalmas arra, hogy a sértett ellenállását megtörje. Az erőszaknak lenyűgözőnek, akaratot megtörőnek kell lennie, amelynek következtében a sértettnek nincs választási lehetősége, vagy önként átadja, vagy eltűri a dolog elvételét.

Jelen esetben az irányadó tényállás szerint a terhelt a pénz elvétele során erőszakot, vagy élet és testi épség ellen irányuló közvetlen fenyegetést nem alkalmazott a sértettel szemben. A pénz jogtalan eltulajdonítási szándékkal történő elvételével a lopás befejezetté vált attól függetlenül, hogy a terhelt az elvett pénz egy részét utóbb visszaadta a sértettnek.

Ebből következően a sértett pénzének elvétele után a Btk. 321.§ (2) bekezdése szerinti rablás büntette lenne megállapítható, amennyiben a pénz elvételét követően, annak megtartása érdekében került volna sor a lenyűgöző erőszak kifejtésére. A terhelt által tanúsított magatartás, - a sértett gyomrába térdelés - azonban önmagában még nem érte el az akaratot megtörő erőszak (vis absoluta) mértékét.

Az irányadó tényállás szerint tehát a terhelt a 17.600 forint elvételekor a sértettel szemben erőszakot, vagy élet és testi épség elleni közvetlen fenyegetést nem alkalmazott, és mivel egyéb, a Btk. 316.§ (2) bekezdésében felsorolt minősítő körülmény sem állapítható meg, az elkövetési értékre figyelemmel a cselekmény az 1999. évi LXIX. törvény (Sztv.) 157.§ (1) bekezdés a) pontja szerinti tulajdon elleni szabálysértés megállapítására lett volna alkalmas, amelynek büntethetősége azonban az Sztv. 11.§ (7) bekezdése szerint két év elteltével elévült.

Ugyanakkor viszont tény, hogy a pénz elvétele után, az annak elvételét mindvégig sérelmező sértett gyomrába való beletérdeléssel a terhelt egyértelművé tette az elvett pénz megtartásának szándékát, függetlenül attól, hogy közben a tulajdonos személyét firtatta.

A Btk. 174.§-a szerint aki mást erőszakkal vagy fenyegetéssel arra kényszerít, hogy valamit tegyen, ne tegyen vagy eltűnjön, és ezzel jelentős érdeksérelmet okoz, amennyiben más bűncselekmény nem valósul meg, büntettet követ el.

A terheltnek a tényállásban rögzített magatartása a kényszerítés büntetnének törvényi tényállásába illeszkedik, mivel az általa kifejtett erőszak (vis compulsiva) alkalmazására azért került sor, hogy a sértett lemondjon a tőle elvett, de más tulajdonát képező pénz visszaszerzéséről.

A Btk. 174.§-ában írt kényszerítés büntetnének büntetési tétele három évig terjedő szabadságvesztés, így a bíróság által a Btk. 72.§ (1) bekezdése szerint alkalmazott próbára bocsátás még a minősítés megváltoztatása esetében is törvényes intézkedés volt, ezért a határozat megváltoztatására a Be. 427.§ (1) bekezdés b) pontja alapján nem kerülhetett sor.

Nem osztotta a Legfelsőbb Bíróság az ügyészi indítványnak a rövidített jegyzőkönyvvel kapcsolatos kifogásait sem.

A Be. 252.§ (5) bekezdése szerint a rövidített jegyzőkönyvnek a 250.§ (2) bekezdésében felsorolt adatokon túl a bírósági eljárásnak a 250.§ (3) bekezdésének megfelelő leírását kell tartalmaznia.

A Be. 250.§ (3) bekezdése szerint viszont a jegyzőkönyvnek áttekinthetően kell tartalmaznia a bírósági eljárás menetének és minden lényeges alakításának leírását akként, hogy nyomon lehessen követni az eljárási szabályok megtartását.

A bíróság által készített rövidített jegyzőkönyv megfelelt e követelményeknek, ugyanis abból, és a mellé csatolt feljegyzésből egyértelműen megállapítható, hogy az eljárási szabályokat a tárgyalás során megtartották, a terhelt és a tanúk törvényes figyelmeztetése megtörtént.

Figyelemmel arra, hogy a Legfelsőbb Bíróság a Be. 425.§ (5) bekezdésének megfelelően hivatalból sem észlelt olyan eljárási szabálysértést, amely feltétlen hatályon kívül helyezést eredményezett volna, a felülvizsgálattal megtámadott határozatot a Be. 426.§-a alapján hatályában fenntartotta, míg a büntügyi költségről a Be. 429.§ (1) bekezdésének második mondata szerint úgy rendelkezett, hogy azt az állam viseli.

A végzés elleni fellebbezés lehetőségét a Be. 3.§-ának (4) bekezdése, a felülvizsgálatot pedig a Be. 416.§ (4) bekezdésének b) pontja zárja ki.

Budapest, 2011. február 22.

Dr. Akác Zoltán s.k. a tanács elnöke, Dr. Varga Zoltán s.k. előadó bíró, Dr. Márki Zoltán s.k. bíró.

A kiadmány hitelül:

írnok
MV